

Киричок І.В., Красюкова О.О., Бабак Т.О.

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНИЙ СУПРОВІД ПІДГОТОВКИ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ У ХНМУ

Вища медична освіта в Україні є привабливою для іноземних громадян. Організація навчального процесу має забезпечувати якість підготовки висококваліфікованих фахівців у медичному виші, що, своєю чергою, робить його конкурентоспроможним на ринку освітніх послуг.

Протягом багатьох років Харківський національний медичний університет (ХНМУ) є лідером серед медичних вишів України за кількістю англомовних студентів. На кінець 2017 року в ХНМУ англійською мовою навчаються майже 3 тисячі студентів, що становить близько 50 % від загальної кількості студентів університету. Наукова бібліотека (НБ) університету відіграє важливу роль у навчальному процесі, забезпечуючи інформаційно-бібліографічний супровід цієї категорії користувачів.

З 1996 року НБ обслуговує студентів англомовної форми навчання, вивчаючи потреби іноземних громадян. Структурна реорганізація Наукової бібліотеки у 2011 році дала можливість територіально та функціонально відокремити обслуговування англомовних студентів, що сприяло стрімкому зростанню кількості звернень до бібліотеки студентів-іноземців. Створений для них бібліотечний простір «Library for English Medium Students» з абонементом і читальною залом дав можливість залучити до бібліотеки практично всіх англомовних студентів: на момент відкриття цього підрозділу в бібліотеці було зареєстровано менше 10% англомовних студентів, за рік його роботи бібліотечним обслуговуванням було охоплено вже 70%, а ще через рік й до сьогодні цей показник зріс до 98%.

Серед основних напрямків роботи з іноземними студентами НБ ХНМУ – комплектування літератури англійською мовою. Пріоритетним напрямом

залишається забезпечення студентів навчальною літературою. Для порівняння: у 2013 році фонд навчальної літератури налічував близько 28 тисяч примірників, а на кінець 2017 року – майже 37 тисяч.

Протягом останніх 20-ти років формування фонду навчальної літератури для цієї категорії користувачів здійснювалося за рахунок видання університетом кафедральних навчально-методичних матеріалів. А за останні 5 років завдяки новим пропозиціям від вітчизняних видавництв бібліотека комплектує фонд сучасними підручниками й посібниками, у першу чергу, національними, перекладеними англійською мовою за всіма дисциплінами. Так, за останній рік до фонду бібліотеки надійшли національні підручники з таких дисциплін, як неврологія, офтальмологія, хірургія, фтизіатрія, ортопедія та травматологія. Також прийнято рішення про обов'язкове придбання видань всесвітньовідомих видавництв, таких як Elsevier, Springer, Mc-Graw-Hill, Wolters Kluwer, Lippincott Williams&Wilkins, Georg Thieme Verlag, Oxford University Press, для самостійної підготовки студентів та для допомоги засвоєнню матеріалу згідно з навчальними програмами (підручники, навчальні посібники, атласи, довідники тощо). Тож, за 2 останніх роки для фонду НБ ХНМУ було придбано 199 примірників навчальної та 79 примірників наукової літератури світових видавництв майже з усіх навчальних дисциплін, наприклад, анатомія, фізіологія, гістологія, неврологія, внутрішня медицина, урологія, хірургія, мікробіологія, імунологія, інфекційні хвороби, педіатрія, акушерство і гінекологія, неонатологія тощо. Серед них є такі всесвітньовідомі видання, як Gray's Anatomy, Guyton and Hall Textbook of Medical Physiology, Sobotta Atlas of Human Anatomy, Wheater's Functional Histology, Davidson's Principles & Practice of Medicine, Harrison's Principles of Internal Medicine, Kumar and Clark's Clinical Medicine, Rubin's Pathology, Nelson Textbook of Pediatrics, Williams Obstetrics, Williams Textbook of Endocrinology, Kanski's Clinical Ophthalmology, Braunwald's Heart Diseases та ін. Хотілося б акцентувати увагу на наявності у фонді бібліотеки довідників, таких як The MERCK Manual of Diagnosis and Therapy, Conn's Current Therapy

(2017), Ferri's Clinical Advisor (2017), а також багатотомних видань з урології, оториноларингології, ревматології та дитячої хірургії. Великим попитом серед іноземних студентів користується серія «Oxford Handbook». Більшість з них мають доступ до е-версії, а також містять «USMLE styled questions» – тестові завдання Американського ліцензійного іспиту з медицини.

Ми можемо впевнено стверджувати, що НБ ХНМУ має найбагатший за якістю фонд сучасної всесвітньовідомої біомедичної літератури серед медичних бібліотек України.

Для організації дозвілля іноземних студентів формується фонд художньої літератури англійською мовою. Серед читачів найбільшим попитом користується серія «English Library», до якої входять твори таких відомих авторів, як Oscar Wilde, Charles Dickens, Jack London, Arthur Conan Doyle та багато інших.

Серед електронних інформаційних ресурсів, що активно використовують англomовні студенти, важливе місце посідає головний електронний архів університету – Репозитарій ХНМУ, вільний доступ до якого надається у режимі 24/7 з будь-якої точки доступу. У читальних залах бібліотеки працює Wi-Fi.

Фахівці бібліотеки постійно надають консультативну допомогу щодо використання тих чи інших інформаційних ресурсів, насамперед електронних – електронного каталогу, Репозитарію ХНМУ, сайтів університету й бібліотеки, соціальних мереж, освітніх і наукових порталів тощо. На сайті НБ ХНМУ спеціально для іноземних студентів створено англomовну рубрику «English Medium», яка також надає інформацію про бібліотеку, а також інформує про різноманітні заходи, які проводить бібліотека.

Обов'язковим сьогодні є проведення в рамках методичної роботи з підвищення інформаційної культури користувачів бібліотечні уроки для першокурсників – «Library Lessons». На цих заходах студенти ознайомлюються зі структурою НБ ХНМУ, режимом роботи та правилами

користування, її ресурсами та можливостями пошуку інформації для навчання та наукової діяльності.

Цікавим заходом для іноземних студентів є день відкритих дверей у бібліотеці, який проходить у вересні і присвячений Всеукраїнському дню бібліотек. Різноманітні виставки та екскурсії, літературні конкурси і розіграші, майстер-класи, стікер-афіши тощо – свято, яке сприяє зближенню студентів з бібліотекою. Це допомагає більш широко ознайомити користувачів з ресурсами та можливостями бібліотеки, сприяти соціальній адаптації іноземних громадян, які приїхали до нашої країни здобувати освіту.

Бібліотека тісно співпрацює зі Студентською організацією іноземних студентів-медиків Харкова (Academic Society of International Medical Students (ASIMS) Kharkov). Співробітники бібліотеки допомагають в організації та проведенні різноманітних заходів, які сприяють особистому та професійному зростанню та розвитку.

Спілкування із студентами відбувається англійською мовою. Співробітники постійно покращують власні знання іноземної мови, навчаються на курсах англійської, проводять заняття з удосконалення мови тощо.

У ХНМУ постійно покращуються умови для навчання та самостійної роботи англomовних студентів. Працівники бібліотеки беруть активну участь у цьому процесі. У 2017 році в університеті проводилися роботи з покращення та оновлення бібліотечного простору, а вже у 2018 році відкриються двері сучасного комплексу з інформаційно-бібліотечного обслуговування студентів. Відділ літератури іноземними мовами, який обслуговує студентів англomовної форми навчання, отримає нові приміщення для абонементу та читальної зали, оснащені сучасними комп'ютерами, сканерами, мультимедійною технікою тощо. Поповнення фонду, сучасне технічне обладнання та комфортні умови безумовно поліпшать якість надання інформаційно-бібліографічних послуг для підготовки майбутніх лікарів у ХНМУ.